

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 1258/2011 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 2ας Δεκεμβρίου 2011

σχετικά με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1881/2006 όσον αφορά τον καθορισμό μέγιστων επιτρεπτών επιπέδων για τα νιτρικά σε τρόφιμα

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 315/93 του Συμβουλίου, της 8ης Φεβρουαρίου 1993, για τη θέσπιση κοινοτικών διαδικασιών για τις προσμειξεις των τροφίμων ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 2 παράγραφος 3,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1881/2006 της Επιτροπής, της 19ης Δεκεμβρίου 2006, για καθορισμό μέγιστων επιτρεπτών επιπέδων για ορισμένες ουσίες οι οποίες επιμολύνουν τα τρόφιμα ⁽²⁾, καθορίζει τα μέγιστα επίπεδα για τα νιτρικά σε ορισμένα φυλλώδη λαχανικά.
- (2) Σε ορισμένες περιπτώσεις, παρά τις εξελίξεις στην ορθή γεωργική πρακτική, διαπιστώνεται υπέρβαση των μέγιστων επιπέδων. Για τον λόγο αυτό, χορηγήθηκε προσωρινή παρέκκλιση σε κράτη μέλη όσον αφορά τη διάθεση στην αγορά ορισμένων φυλλωδών λαχανικών τα οποία καλλιεργούνται και προορίζονται για κατανάλωση στο έδαφός τους και στα οποία τα επίπεδα των νιτρικών είναι υψηλότερα από τα καθορισμένα μέγιστα επίπεδα.
- (3) Από τη στιγμή που άρχισαν να εφαρμόζονται τα μέγιστα επίπεδα για τα νιτρικά στο μαρούλι και στο σπανάκι, έχουν διενεργηθεί πολλές έρευνες σχετικά με τους παράγοντες που εμπλέκονται στην παρουσία νιτρικών στο μαρούλι και στο σπανάκι καθώς και σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν ώστε να μειωθεί η παρουσία νιτρικών στο μαρούλι και στο σπανάκι όσο το δυνατόν περισσότερο. Παρά την πρόοδο που έχει συντελεστεί στην ορθή γεωργική πρακτική με σκοπό τη μείωση της παρουσίας νιτρικών στο μαρούλι και στο σπανάκι και παρά την αυστηρή εφαρμογή αυτής της ορθής γεωργικής πρακτικής, δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί με συνέπεια η παρουσία νιτρικών στο μαρούλι και στο νωπό σπανάκι σε επίπεδα χαμηλότερα από τα ισχύοντα μέγιστα επίπεδα σε ορισμένες περιφέρειες της Ένωσης. Ο λόγος είναι ότι το κλίμα, και ιδίως οι συνθήκες φωτός, συνιστούν τον κύριο καθοριστικό παράγοντα για την παρουσία νιτρικών στο μαρούλι και στο σπανάκι. Αυτές τις κλιματικές συνθήκες ο παραγωγός δεν μπορεί ούτε να τις διαχειριστεί ούτε να τις αλλάξει.
- (4) Για να επικαιροποιηθεί η επιστημονική βάση που θα χρησιμοποιηθεί στην πιο μακροπρόθεσμη στρατηγική με στόχο τη διαχείριση του κινδύνου που προκύπτει από τα νιτρικά στα λαχανικά, ήταν αναγκαίο να διενεργηθεί επιστημονική εκτίμηση του κινδύνου από την Ευρωπαϊκή Αρχή για τη Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA), η οποία θα λάμβανε υπόψη νέα στοιχεία. Αυτή η εκτίμηση έπρεπε να συνυπολογίσει τυχόν σχετικές παρατηρήσεις ως προς τους κινδύνους και τα οφέλη, για παράδειγμα, να συγκρίνει τον πιθανό αρνητικό

αντίκτυπο των νιτρικών με τα πιθανά θετικά αποτελέσματα της κατανάλωσης λαχανικών, όπως τις αντιοξειδωτικές λειτουργίες ή άλλες ιδιότητες που μπορεί, κατά κάποιον τρόπο, να αντισταθμίζουν ή να εξισορροπούν τους κινδύνους που προκύπτουν από τα νιτρικά και τις προκύπτουσες νιτρωδενώσεις.

- (5) Κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, η ομάδα για τις μολυσματικές προσμειξεις στην τροφική αλυσίδα (στο εξής «η ομάδα») εξέδωσε στις 10 Απριλίου 2008 επιστημονική γνώμη σχετικά με τα νιτρικά στα λαχανικά ⁽³⁾. Η ομάδα συνέκρινε τον κίνδυνο και τα οφέλη που συνεπάγεται η έκθεση σε νιτρικά που υπάρχουν σε λαχανικά. Γενικώς, η εκτιμώμενη έκθεση σε νιτρικά που υπάρχουν σε λαχανικά είναι απίθανο να προκαλέσει αξιόλογους κινδύνους για την υγεία. Ως εκ τούτου, τα αναγνωρισμένα οφέλη της κατανάλωσης λαχανικών είναι σημαντικότερα. Η ομάδα αναγνώρισε ότι, κατά καιρούς, υπάρχουν περιπτώσεις (π.χ. δυσμενείς συνθήκες παραγωγής σε τοπικό επίπεδο και σε επίπεδο νοικοκυριών) για λαχανικά που αποτελούν μεγάλο μέρος της διατροφής ή για άτομα με διατροφή πλούσια σε λαχανικά όπως η ρόκα, οι οποίες πρέπει να εκτιμηθούν μεμονωμένα.
- (6) Μετά τη συζήτηση για τα κατάλληλα μέτρα και τους προβληματισμούς όσον αφορά τους πιθανούς κινδύνους για τα βρέφη και τα μικρά παιδιά από οξεία έκθεση μέσω της διατροφής, η Επιτροπή ζήτησε από την EFSA συμπληρωματική επιστημονική δήλωση για τα νιτρικά στα λαχανικά· στη δήλωση αυτή έπρεπε, αφενός, να εκτιμώνται λεπτομερέστερα οι πιθανοί κίνδυνοι που συνεπάγεται για τα βρέφη και τα μικρά παιδιά η παρουσία νιτρικών σε νωπά λαχανικά και, αφετέρου, να εξετάζεται η οξεία λήψη μέσω της διατροφής, ενώ έπρεπε να συνυπολογίζονται πρόσφατα στοιχεία σχετικά με την παρουσία νιτρικών σε λαχανικά, αναλυτικότερα στοιχεία σχετικά με την κατανάλωση λαχανικών από βρέφη και μικρά παιδιά, καθώς και η δυνατότητα να καθοριστούν μέγιστα επίπεδα ελαφρώς υψηλότερα από τα ισχύοντα όσον αφορά τα νιτρικά στα φυλλώδη λαχανικά. Την 1η Οκτωβρίου 2010 η Ομάδα εξέδωσε δήλωση σχετικά με τους πιθανούς κινδύνους για την υγεία των βρεφών και των μικρών παιδιών από την παρουσία νιτρικών σε φυλλώδη λαχανικά ⁽⁴⁾.
- (7) Σ' αυτή τη δήλωσή της η Ομάδα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η έκθεση στα ισχύοντα ή εξεταζόμενα μέγιστα επίπεδα νιτρικών σε σπανάκι που μαγειρεύεται από νωπό σπανάκι είναι απίθανο να προκαλέσουν προβλήματα στην υγεία, αν

⁽³⁾ Γνώμη της επιστημονικής ομάδας για τις μολυσματικές προσμειξεις στην τροφική αλυσίδα, κατόπιν αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη διενέργεια επιστημονικής εκτίμησης του κινδύνου από τα νιτρικά στα λαχανικά, *The EFSA Journal* (2008) 689, σ. 1. <http://www.efsa.europa.eu/en/scdocs/doc/689.pdf>

⁽⁴⁾ Ομάδα της EFSA για τις μολυσματικές προσμειξεις στην τροφική αλυσίδα (CONTAM) - Επιστημονική γνώμη σχετικά με τους πιθανούς κινδύνους για την υγεία των βρεφών και των μικρών παιδιών από την παρουσία νιτρικών σε φυλλώδη λαχανικά. *The EFSA Journal* (2010)-8(12):1935. doi:10.2903/j.efsa.2010.1935. <http://www.efsa.europa.eu/en/scdocs/doc/1935.pdf>

⁽¹⁾ ΕΕ L 37 της 13.2.1993, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 364 της 20.12.2006, σ. 5.

και ο κίνδυνος για ορισμένα βρέφη που λαμβάνουν περισσότερα από ένα γεύματα με σπανάκι ημερησίως δεν μπορεί να αποκλειστεί. Η EFSA επισήμανε ότι δεν έλαβε υπόψη πιθανές μεταβολές ως προς την περιεκτικότητα σε νιτρικά λόγω επεξεργασίας των τροφίμων, όπως πλυσίματος, ξεφλούδισματος και/ή μαγειρέματος, αφού αυτό δεν θα μπορούσε να εξεταστεί επειδή δεν υπάρχουν αντιπροσωπευτικά στοιχεία. Κατά συνέπεια, η μη εξέταση του ποσοτικού αντικτύπου που έχει η επεξεργασία των τροφίμων στα επίπεδα των νιτρικών μπορεί να οδηγήσει σε υπερεκτίμηση της έκθεσης. Επιπλέον, συνήχθη το συμπέρασμα ότι τα επίπεδα των νιτρικών στο μαρούλι δεν συνιστούν κίνδυνο για την υγεία των παιδιών. Η επιβολή των ισχυόντων μέγιστων επιπέδων όσον αφορά τα νιτρικά στο μαρούλι και στο σπανάκι ή η επιβολή εξεταζόμενων μέγιστων επιπέδων σε 500 mg/kg άνω των ισχυόντων μέγιστων επιπέδων θα έχει ελάχιστο αντίκτυπο.

- (8) Για να υπάρξει ασφάλεια δικαίου σε όλες τις περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά τον παραγωγό που εφαρμόζει αυστηρά τις ορθές γεωργικές πρακτικές ώστε να μειώσει την παρουσία νιτρικών στο σπανάκι και στο μαρούλι όσο το δυνατόν περισσότερο, κρίνεται σκόπιμο να αυξηθεί ελαφρώς το μέγιστο επίπεδο νιτρικών στο νωπό σπανάκι και μαρούλι, χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η δημόσια υγεία.
- (9) Δεδομένων των ιδιαίτερα υψηλών επιπέδων νιτρικών που διαπιστώνονται μερικές φορές στη ρόκα, είναι σκόπιμο να καθοριστεί μέγιστο επίπεδο για τη ρόκα. Το μέγιστο επίπεδο για τη ρόκα θα πρέπει να αναθεωρηθεί εντός δύο ετών, με σκοπό τη μείωση των επιπέδων μετά τον εντοπισμό των παραγόντων που εμπλέκονται στην παρουσία νιτρικών στη ρόκα και την πλήρη εφαρμογή της ορθής γεωργικής πρακτικής όσον αφορά τη ρόκα, ώστε να ελαχιστοποιηθεί η περιεκτικότητα σε νιτρικά.
- (10) Δεδομένου ότι η EFSA έλαβε εντολή από την Επιτροπή να συγκεντρώσει σε μία βάση δεδομένων όλα τα στοιχεία σχετικά με την εμφάνιση των προσμειξεων, συμπεριλαμβανομένων των νιτρικών, στα τρόφιμα, κρίνεται σκόπιμο να κοινοποιηθούν τα αποτελέσματα απευθείας στην EFSA.

- (11) Τα μέτρα που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό είναι σύμφωνα με τη γνώμη της μόνιμης επιτροπής για την τροφική αλυσίδα και την υγεία των ζώων και ούτε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ούτε το Συμβούλιο αντιτάχθηκαν σ' αυτά,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1881/2006 τροποποιείται ως εξής:

- 1) Στο άρθρο 7 απαλείφονται οι παράγραφοι 1, 2, και 3.
- 2) Στο άρθρο 9, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Τα κράτη μέλη παρακολουθούν τα επίπεδα νιτρικών στα λαχανικά που ενδέχεται να περιέχουν νιτρικά σε σημαντικά επίπεδα, ιδίως στα λαχανικά με πράσινα φύλλα, και κοινοποιούν τα αποτελέσματα στην EFSA τακτικά.»
- 3) Στο παράρτημα, το τμήμα 1, «Νιτρικά», αντικαθίσταται από το τμήμα του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του. Ωστόσο, τα μέγιστα επίπεδα για τη ρόκα που ορίζονται στο σημείο 1.5 του παραρτήματος αρχίζουν να εφαρμόζονται από την 1η Απριλίου 2012.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 2 Δεκεμβρίου 2011.

Για την Επιτροπή
Ο Πρόεδρος
José Manuel BARROSO

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

«Τμήμα 1: Νιτρικά

Τρόφιμα ⁽¹⁾		Μέγιστα επίπεδα (mg NO ₃ /kg)	
1.1	Νωπό σπανάκι (<i>Spinacia oleracea</i>) ⁽²⁾		3 500
1.2	Σπανάκι συντηρημένο, βαδιάς κατάψυξης ή κατεψυγμένο		2 000
1.3	Νωπά μαρούλια (<i>Lactuca sativa</i> L.) (μαρούλια προστατευόμενης και υπαίθριας καλλιέργειας) εξαιρουμένου του μαρουλιού που αναφέρεται στο σημείο 1.4	Συγκομιδή από την 1η Οκτωβρίου έως τις 31 Μαρτίου: μαρούλια που καλλιεργήθηκαν σε εγκατάσταση υπό κάλυψη	5 000
		μαρούλια που καλλιεργήθηκαν στο ύπαιθρο	4 000
		Συγκομιδή από την 1η Απριλίου έως τις 30 Σεπτεμβρίου: μαρούλια που καλλιεργήθηκαν σε εγκατάσταση υπό κάλυψη	4 000
		μαρούλια που καλλιεργήθηκαν στο ύπαιθρο	3 000
1.4	Μαρούλια τύπου "Iceberg"	Μαρούλια που καλλιεργήθηκαν σε εγκατάσταση υπό κάλυψη	2 500
		Μαρούλια που καλλιεργήθηκαν στο ύπαιθρο	2 000
1.5	Ρόκα (<i>Eruca sativa</i> , <i>Diplotaxis</i> sp, <i>Brassica tenuifolia</i> , <i>Sisymbrium tenuifolium</i>)	Συγκομιδή από την 1η Οκτωβρίου έως τις 31 Μαρτίου:	7 000
		Συγκομιδή από την 1η Απριλίου έως τις 30 Σεπτεμβρίου:	6 000
1.6	Μεταποιημένα τρόφιμα με βάση τα δημητριακά και παιδικές τροφές για βρέφη και μικρά παιδιά ⁽³⁾ ⁽⁴⁾		200*